

ТЕСТИ

для роботи з обдарованими дітьми

Обдарованість – поєднання трьох компонентів: мотивації, орієнтованої на виконання завдання, видатних розумових здібностей і креативності.

Вони є умовою успіху. Здібності тісно пов'язані зі знаннями, уміннями й навичками людини, забезпечуючи їх швидке надбання, закріплення й ефективне застосування на практиці.

Значну роль у процесі своєчасного виявлення рис дитячої обдарованості, розвитку й формування особистості її носія відіграють батьки. Саме вони першими помічають обдарованість дитини, хоча це не завжди легко зробити, оскільки не існує якогось стереотипу обдарованості – кожна дитина проявляє свої здібності по-своєму. Розвиток здібностей чималою мірою визначають умови виховання, які або сприяють розкриттю здібностей, або, навпаки, призводять до того, що їх не реалізують.

1. Тест для батьків

“Чи допомагаєте Ви своїй дитині стати обдарованою людиною?”

1. Я відповідаю на всі запитання дитини терпляче й чесно.
2. Серйозні запитання й висловлювання дитини я сприймаю серйозно.
3. Я встановив стенд, на якому дитина може демонструвати свої роботи.
4. Я не сварю дитину за безлад у кімнаті або на столі, якщо це пов'язано з творчим заняттям і її робота ще не закінчена.
5. Я надав (ла) в розпорядження дитини кімнату або частину кімнати винятково для її занять.
6. Я показую дитині, що її люблять такою, якою вона є, а не за її досягнення.
7. Я доручаю дитині посильні клопоти.
8. Я допомагаю дитині складати її особисті плани і приймати рішення.
9. Я беру дитину в поїздки цікавими місцями.
10. Я допомагаю дитині поліпшувати результати її роботи.
11. Я допомагаю дитині вчитися, нормально спілкуватися з дітьми різних соціальних верств.

12. Я встановлюю розумні стандарти поведінки і стежу, щоб дитина їх дотримувалася.
13. Я ніколи не кажу дитині, що вона гірша від інших дітей.
14. Я ніколи не караю дитину приниженням.
15. Я забезпечую дитину книгами та матеріалами для поглиблення її знань.
16. Я привчаю дитину мислити самостійно.
17. Я регулярно читаю дитині.
18. Я привчаю дитину до читання з малих літ.
19. Я спонукаю дитину вигадувати історії та фантазувати.
20. Я уважно ставлюся до індивідуальних потреб дитини.
21. Я щодня знаходжу час, щоб побути з дитиною сам-на-сам.
22. Я дозволяю дитині брати участь у плануванні сімейних справ і подорожей.
23. Я ніколи не сварю дитину за допущені нею помилки.
24. Я хвалю дитину за вивчені вірші, розповіді, пісні.
25. Я навчаю дитину вільно спілкуватися з дорослими будь-якого віку.
26. Я роблю практичні експерименти з метою виявлення пізнавальних інтересів дитини.
27. Я залучаю дитину до участі в різних іграх.
28. Я спонукаю дитину знаходити проблеми і вирішувати.
29. У заняттях дитини я знаходжу щось гідне похвали.
30. Я не хвалю її безпредметно й нещиро.
31. Я чесна (ий) в оцінці своїх почуттів стосовно дитини.
32. Не існує тем, які я повністю вилучаю з обговорення з дитиною.
33. Я даю можливість дитині дійсно приймати рішення.
34. Я допомагаю дитині дійсно бути особистістю.
35. Я допомагаю дитині знаходити телепрограми, які заслуговують на увагу.
36. Я розвиваю в дитині позитивне сприйняття її особистих здібностей.
37. Я ніколи не відмахуюся від невдач дитини, кажучи їй: “Я цього теж не можу”.
38. Я заохочую в дитині максимальну незалежність від дорослих.
39. Я вірю в її здоровий глузд, довіряю їй.

40. Я волію, щоб основну частину роботи, за яку взялася дитина, вона виконувала самостійно, навіть якщо я не впевнений у позитивному результаті.

Оцінки результатів

0 – 8 балів – найнижчий, мінімальний рівень. Батьки дуже мало цікавляться життям дитини, байдужі до її інтересів, настрою, пригнічують її активність та допитливість.

9 – 20 балів – помірно сприятливий рівень, нижчий від середнього. Батьки підтримують дитину, цікавляться її проблемами, проводять з нею вільний час, але нерегулярно, час від часу.

21–24 бали – середній рівень, загалом сприятливий. Батьки позитивно ставляться до дитини, розвивають її самостійність, цікавляться її захопленнями, вміють заохотити, наштовхнути на нові проблеми.

25 – 36 балів – оптимальний рівень, вищий від середнього. Батьки досить тактовно й терпляче ставляться до надмірної активності дитини, стимулюють проблемність її мислення, розвивають самостійність і незалежність, багато часу проводять разом.

37 – 40 балів – максимально високий рівень. На цьому рівні стимулювання здорового, розумового розвитку поступово перетворилося на так званий “парниковий ефект”. Батьки надто опікують свою дитину, їм слід охолодити своє виховне завзяття й дати більшу свободу як їй, так і собі.

2. “Не прогавте вундеркінда!”

(Тест для батьків і вчителів)

1. Ваша дитина навчилася читати рано, до шестирічного віку: самостійно – 7 балів, з чиеюсь допомогою – 5 балів.
2. Читає багато книг, причому швидко – 2 бали.
3. Сама чи з чиеюсь допомогою зацікавилася словниками й енциклопедіями – 2 бали.
4. Легко навчилася читати, але має труднощі в читанні – 1 бал.
5. Вчить уроки за зачиненими дверима, а друзі в неї, як правило, старші за неї – 2 бали.
6. Воліє розмовляти зі старшими як рівна з рівними – 2 бали.
7. Ставить багато різних каверзних запитань, заганняючи часом дорослих у глухий кут – 2 бали.
8. У нього готові відповіді, здавалося б, навіть на найнесподіваніші запитання – 1 бал.
9. Іноді розсіяний, але завжди вміє зробити на диво спритні узагальнення (скажімо, після перегляду кінофільму, телевізійної передачі або спостерігаючи за чимось) – 2 бали.
10. Із задоволенням вступає в бесіду про оточуючий нас світ, дає свою оцінку явищам – 1 бал.
11. З нудьгою ставиться до одноманітних справ, які стали звичними, – миття підлоги, посуду, виконання навчальних вправ, які не вимагають великих зусиль – 1 бал.
12. Дуже чутливий до будь-якої несправедливості, якщо навіть це не стосується його самого – 2 бали.
13. Любить жартувати й має почуття гумору – 2 бали.
14. Має багатий словниковий запас і вміло використовує в розмові різні терміни – 2 бали.
15. Любить складні ігри (шахи тощо), які вимагають певної кмітливості – 2 бали.
16. У ранньому віці цікавиться тим, що вивчають старшокласники – 1 бал.
17. Віддає перевагу різним заняттям, причому хоче робити все самостійно – 2 бали.
18. Йому цікавий Всесвіт, питання світобудови і все, що стосується праісторії, тобто нашого споконвічного буття – 2 бали.

19. У школі вчиться без особливих зусиль, швидко схоплює матеріал і має свою думку з багатьох питань – 2 бали.

20. Досить розвинене почуття сприймання музики, прикладного мистецтва, навколишнього середовища, в усьому шукає гармонію – 2 бали.

За кожну позитивну відповідь на окреме запитання належить відповідна кількість балів (зазначена після запитання). Підраховуйте всі отримані бали.

Якщо сума **не перевищує 9**, то слід подумати про активізацію занять з дитиною в плані загального розвитку. Їй необхідно збільшити можливості для “проби сил” у різних галузях, тому що її здібності ще не проявилися.

Якщо сума балів **10 – 13**, це свідчить, що ваша дитина має певні здібності, необхідно подбати про організацію спеціального розвитку її можливостей.

Сума **понад 14** свідчить про неординарність вашої дитини. Можливо, вона вундеркінд. Для неї необхідна спеціальна програма навчання й розвитку, а також консультація психолога. Незалежно від того, які результати за попереднім тестом виявила ваша дитина, їй будуть корисні заняття, які сприяють розвиткові творчої уяви здібностей .

